

EEN JAAR LANG HET DAGELIJKSE LEVEN EN STERVEN IN EEN HOSPICE

Journaliste Katja Meertens (1973) schreef voor het weekblad *Margriet* een artikel over een klein hospice en zag in dat er over het onderwerp veel meer te vertellen was. De zorg voor terminale patiënten had haar gegrepen. 'Ik vond het mooi hoe mensen met de dood voor ogen toch nog alles uit het leven probeerden te halen.' Tot haar eigen verbazing vond ze het niet eng om in de nabijheid van de dood te verkeren; ook dat wilde ze vertellen. Een ander doel van haar boek is te laten zien hoe er wordt omgegaan met euthanasie en palliatieve sedatie. Voor *De meeste mensen gaan hier dood* liep Meertens een jaar lang mee in het grootste hospice van Nederland, Cadenza in IJsselmonde. Jaarlijks sterven er ruim tweehonderd mensen, gemiddeld ongeveer vier per week. De gemiddelde verblijfsduur is 23 dagen.

De eerste reactie op de titel zou kunnen zijn: 'Hoezo de meeste mensen? Een hospice is toch een eindstation, iedereen gaat er toch dood?' Maar dat blijkt niet het geval. Hoewel alleen uitbehandelde zieken in een hospice worden opgenomen, van wie wordt verwacht dat ze niet meer dan drie maanden te leven hebben, verlaat mevrouw Mouthaan – de namen zijn gefingeerd – na een jaar de zorginstelling, gezond en wel. Ze gaat terug naar haar oude buurtje.

Alles bij elkaar geeft het boek een paar indringende en dikwijls ontroerende portretten van stervenden, van hun familie en hoe (verschillend) ze met de naderende dood omgaan. Ook is het een ode aan de liefdevolle verzorgers die hen omringen.

Voor mensen die zich op het levenseinde voorbereiden en willen weten wat een hospice voor hen en voor hun directe omgeving kan betekenen is dit boek een uitkomst. De opzet is helder en compleet. De auteur schenkt per hoofdstuk achtereenvolgens aandacht aan het fenomeen hospice, ze beschrijft de fases die een stervende doormaakt, geeft een beeld van het dagelijks leven binnen de muren,

laat zien wat geestelijk verzorgers kunnen betekenen, toont aan dat ook aan de naasten veel aandacht wordt besteed, gaat in op de vraag naar euthanasie, legt uit wat er onder palliatieve sedatie wordt verstaan en wat nazorg en rouw inhouden.

De van oorsprong christelijke zorginstelling Laurens waartoe Cadenza behoort, zegt over levensbeëindiging op verzoek: 'Nee, tenzij....' Want elk leven geldt hier, ook in de fase van verval en afhankelijkheid, als van God gegeven. En komt er iemand als mevrouw Ooms binnen, met een euthanasieverklaring, dan is dat geen reden zonder meer over te gaan tot uitvoering. 'Haar situatie wordt opnieuw bekeken en beoordeeld, eerdere toezeggingen ten spijt.' Uit de twee gevallen van euthanasie die in *De meeste mensen gaan hier dood* worden beschreven, blijkt duidelijk hoeveel moeite men daarmee heeft. Dat geldt helemaal niet voor palliatieve sedatie, het opzettelijk verlagen van het bewustzijn van de patiënt met als doel het lijden te verlichten. In Cadenza eindigt 45 procent van de opnames in palliatieve sedatie, gedefinieerd als 'normaal medisch handelen'. In tegenstelling tot euthanasie heeft de arts geen meldingsplicht en er komt geen toetsingscommissie aan te pas. Overigens leidt het kunstmatig in diepe slaap brengen niet altijd tot een rustig sterven – zo blijkt uit dit indrukwekkende boek.

Katja Meertens • *De meeste mensen gaan hier dood. Leven in een hospice* • Uitgeverij Balans • € 18,95
